

DE HEKSLOOTPOLDER, broedvogelinventarisatie 1985.

De Hekslootpolder is samen met de Oude Spaarndammerpolder, het ruim 160 ha. grote landelijk gebied tussen de bebouwing van Haarlem-Noord en het oude dorp Spaarndam. Het is een zo langzamerhand zeer schaars geworden voorbeeld van een klei op veengebied met een karakteristiek verkavelingspatroon en een in het oog springende weidevogelfauna en vegetatie kenmerkend voor vochtige weidegebieden. Een gebied met hoge aantallen broedvogels en met grote natuurwetenschappelijke waarde.

De polder is in gebruik als veeteeltgebied en het wordt vrij extensief beheerd. Naast het belang als broedgebied voor weidevogels is deze polder van groot belang voor trekvogels en wintergasten. Daarnaast fourageren hier s'zomers vogels die elders broeden. (Kluten, Lepelaars, Kemphanen etc.).

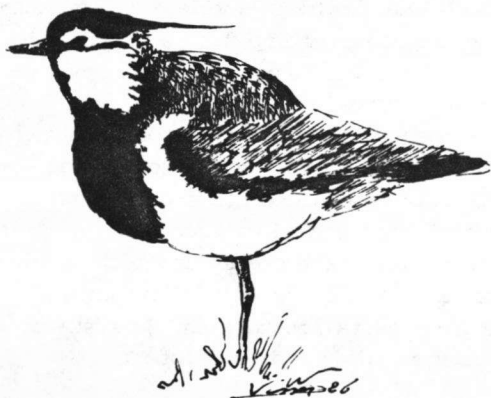
De laatste jaren doemt er een grote dreiging op voor dit mooie poldergebied. De gemeente Haarlem heeft plannen ontwikkeld om woningen te bouwen in de groene gebieden aan de stadsrand. Zo ook in de Hekslootpolder. In het structuurplan uitbreidingsgebieden heeft Haarlem deze plannen vastgelegd, plannen die er op neerkomen dat in de Hekslootpolder tussen de 1100 en 1700 woningen gebouwd zullen gaan worden o.a. in de vorm van stapelbouw.

Gelukkig zijn reacties op deze plannen van de gemeente Haarlem niet uitgebleven. Op initiatief van een aantal verontruste buurtbewoners werd de vereniging 'Behoud de Hekslootpolder' opgericht die binnen een jaar tijd wist uit te groeien tot een volwassen vereniging met meer dan 200 leden en meerdere actieve werkgroepen.

De belangrijkste doelstelling van de vereniging is: "het bevorderen van de in standhouding van de Hekslootpolder in Haarlem-Noord als open gebied met behoud en zo mogelijk verbetering van de milieu-ecologische waarden".

Uit het hierna volgende zal u duidelijk worden hoe belangrijk deze polder door de weidevogels is. In deze polder komen dichtheden broedende weidevogels voor die vergelijkbaar zijn met die van Waterland en de betere weidevogelgebieden in Friesland.

Daarnaast is het van groot belang dat we in de buurt van onze stad direct en gemakkelijk met de natuur en het boerenbedrijf en alles wat daarmee samenhangt in contact kunnen komen.

Als u deze belangen onderschrijft roep ik U op lid te worden van de vereniging "Behoud de Hekslootpolder" door f10,— over te maken op girorek.nr. 5038962 (voor huisgenootleden f2,50 extra).

U krijgt dan het Hekslootnieuws en kunt meedoen met de nodige activiteiten. (excursies, acties, vergaderingen etc.).

De telling.

De laatste jaren tellen we de polder volgens de "karteringsmethode" van Provinciale Waterstaat. Volgens deze methode worden alle waarnemingen van potentiële broedvogels ingetekend op een kaart.

De waarnemingen krijgen daarbij een bepaalde waarde toegekend, van 0 tot en met 4, al naar gelang het gedrag van de vogel het broeden waarschijnlijker maakt.

Aan het einde van de telling wordt volgens de vastgestelde methode het minimum aantal en het maximum aantal broedparen vastgesteld.

Het minimum aantal broedparen staat voor het aantal dat dat jaar zeker in het gebied broedde. Omdat tellers niet alle nesten zullen vinden, en dit ook niet wenselijk is, gezien de daarmee gepaard gaande verstoring, voorziet de methode in een maximum aantal. Dit maximum aantal staat voor het aantal dat mogelijk in de polder broedde gezien het aantal waarnemingen en de gedragingen van de vogels gedurende het broedseizoen.

Voor een uitvoeriger beschrijving van de telmethode verwijzen we naar het artikel over de Hekslootpolder in de Fitis nr.1 1984.

De resultaten van deze telling zijn de optelsom van 4 tellingen gedurende het broedseizoen. We telden op 21 april, 12 mei, 26 mei en 25 juni.

Onze telling omvat de weidevogels en de watervogels. Daarnaast telden we de rietvogels van de kleine her en der in ons gebied voorkomende rietvelden en rietkragen.

De volkstuintjes, de begraafplaats en de boerderijen (zwaluwen) hebben we niet in deze telling betrokken.

Conclusies.

Bijna alle soorten handhaven zich in de Hekslootpolder in relatief hoge aantallen. Bekijken we de typische weidevogels dan valt op dat de Grutto het weer iets beter doet dan de afgelopen 2 jaar. Tureluur, Kievit en Scholekster zijn vrij constant.

De Watersnip staat op het punt te verdwijnen. Deze vogel staat de afgelopen 15 jaar in het gehele land onder grote druk en hoewel het biotoop in de Hekslootpolder hem op het lijf staat geschreven (extensief beheer, hoge grondwaterstand, vele ondiepe slotjes) is het gebied waarschijnlijk te klein en te geïsoleerd om deze uitgedunde soort voor de toekomst aan zich te binden. Daarmee zou een typische weidevogel voor dit gebied verloren zijn gegaan. 's-Winters is hij echter nog in grote aantallen te zien. Soms staan meer dan 100 exemplaren zich tegoed te doen in de ondiepe sloten.

De Slobeend is weer terug op zijn niveau van 1982 na 2 'vette' jaren. De Veldleeuwerik en Graspieper leveren duidelijk in. Alarmerend is de situatie nog niet maar een gestage teruggang is onmiskenbaar. Wat betreft de watervogels het volgende. De Fuut broedde na jaren van toename nu met minder broedparen. Vooral de kolonie bij het fort lijkt uit elkaar gevallen. Er broedden daar nog 3 paar dicht bij elkaar i.t.t 7 paar 2 jaar daarvoor. Mogelijk dat de Fuut zich op dit aantal gaat stabiliseren. De Knobbelzwaan heeft nog steeds te lijden van vervolging. Twee keer werd een nest met eieren verstoord zodat er dit jaar geen jonge zwanen werden geboren. De Meerkoet gaat ook dit jaar weer fors vooruit en het lijkt wel of de strenge winter hen totaal niet deerde. Ook het Waterhoen bleek niet geleden te hebben van de strenge winter. Wellicht dat bijvoeding vele hoenen de winter heeft doorgeholpen. Afgelopen jaar hebben tenminste 3 paar Bergeenden met succes jongen grootgebracht. Opvallend was het grote aantal gepaarde vogels dat deze zomer rond de bunkers bivakkeerde. De Wilde Eend en Kuifeend handhaven zich op hun aantallen. Nieuw was de zomerwaarneming van een ♀ Krakeend op 25 juni. Mogelijk dat deze soort, die 's-winters in steeds grotere aantallen op het Spaarne en de Mooie Nel worden gezien, broedvogel van ons gebied gaat worden. Ook dit jaar werden Zomer- en Wintertaling weer gesignaleerd tijdens het broedseizoen. Probleem bij deze schuwe soorten is het vaststellen van broedgevallen. De rietvogels zijn er in kleine aantallen en handhaven zich net als Ringmus, Witte Kwikstaart en Koekoek. Nieuw was dit jaar het zekere broedgeval van de Torenvalk in een nestkast in een populier aan de rand van de begraafplaats.

Broedvogeltelling Hekslootpolder.

	1985	1984	1983	1982
Kievit	90-111	78-112	74-101	73-113
Tureluur	15-32	14-18	16-27	22-29
Grutto	27-36	19-31	23-33	37-40
Scholekster	23-32	25-42	5-28	26-37
Watersnip	1	2	2-3	3
Slobeend	9-15	12-25	17-24	10-15
Knobbelzwaan	0-2	3	2	1-4
Meerkoet	30-37	20-27	14-25	7-15
Bergeend	3-11	0-9	1-7	2-6
Wilde Eend	17-32	15-35	14-40	?
Waterhoen	6-15	5-15	7-12	?
Zomertaling	0-2	?	0-2	?
Wintertaling	0-1	1-4	0-2	0-4
Krakeend	0-1	-	-	-
Kuifeend	0-6	0-5	1-9	0-8
Fuut	6-8	8-12	9-12	?
Veldleeuwerik	3	3-5	6	?
Graspieper	3-7	5-10	6-9	?
Rietgors	2-3	2-6	1-4	1
Rietzanger	0-1	1-2	1	4

	1985	1984	1983	1982
Bosrietzanger	0-1	?	0-1	-
Kl.Karekiet	3-4	3-6	4	5
Ringmus	1	1	1	?
Witte Kwikstaart	2	2	0	-
Torenvalk	1	0-1	0	0
Koekoek	1	1	0	0

Tom van den Boomen.

P.S. Alle gegevens, broedgegevens, maar ook andere waarnemingen zijn van harte welkom bij de tellers: Tom van den Boomen, Roosveldstraat 24 Haarlem, tel: 311984. Peter de Jong, Spaarndamseweg a/b 15, woonark Windekind, tel: 384351.

